

Butlletí de SANITAT VEGETAL

Núm. 1/15 Octubre 2015

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Direcció General d'Agricultura i Ramaderia

Direcció General d'Agricultura i Ramaderia
C/ Reina de la Constança, 4. 07006 Palma
Telèfon 971176666 - Fax 971176847
<http://sanitatvegetal.caib.es>

CÍTRICS

Phytophthora spp.

Les pluges de final d'estiu i inici de la tardor poden contribuir a que es donen les condicions òptimes per al desenvolupament de malalties causades pels oomicets del gènere *Phytophthora*. Als cítrics es poden presentar dues tipus de simptomatologia:

- Podridura d'arrels, amb el conseqüent assecament de la part aèria de l'arbre, a vegades acompanyat de presència de xancre i gomosis a la zona baixa del tronc.
- Aigualit o podridura dels fruits de la part més baixa de l'arbre als quals arriben les espores de *Phytophthora* des del sòl esquitxades per les gotes de pluja.

Per evitar o minimitzar els danys produïts per aquestes afeccions es recomanem les següents mesures culturals:

- Evitar situacions d'embassaments d'aigua, afavorint el drenatge.
- Evitar el contacte de l'aigua amb el tronc, separant els difusors del reg per degoteig si fos el cas.
- Mantenir coberta vegetal (p. ex. *Oxalis*, vinagrelles)
- Podar les falces dels arbres o aixecar les branques amb fruits propers a la terra.
- Airejar el arrels i coll i sanejar els xancre.

A la primavera i la tardor es poden fer tractaments amb les següents matèries actives:

Matèria activa

Hidròxid de Coure¹

Mancozeb + Oxiclòrid de Coure¹

Fosetil-Al^{1,2}

Metalaxil-M¹

Observacions:

¹ Contra l'aigualit.

² Contra la podridura d'arrels i la gomosis.

Llegiu atentament les indicacions de l'etiqueta del producte i respecte les seves indicacions sobre terminis de seguretat, dosis, tractaments per campanya, equips de protecció individual de l'aplicador, etc.

FRUITERS I AMETLLERS

TRACTAMENTS A LA CAIGUDA DE LA FULLA.

Durant aquesta època es recomana tractar amb fungicides perquè amb la caiguda de la fulla es produeixen nombroses ferides que poden suposar una porta d'entrada per a determinats patògens, com *Monilia* o *Phomopsis* (brot sec). A més, coincideix amb l'època en què altres fongs, com *Taphrina deformans* causant de l'arrufat, desenvolupen les formes hivernants, que seran focus d'infecció la pròxima primavera.

TRACTAMENTS GENÈRICS.

De manera general, els fungicides més aconsellables són els **composts amb coure** i el moment més adequat per fer el tractament és:

- En fruiters de llavor, quan hagin caigut el 50% de les fulles.
- En fruiters de pinyol i ametler, quan hagin caigut el 75% de les fulles.

Si s'han de fer dos tractaments, es recomana el primer al 50% de la caiguda, i el segon, al 100%. Els tractaments amb coure s'han de repetir si s'han produït pluges superiors als 10 mm.

Phomopsis amygdali (brot sec de l'ametller)

Monilinia (a) en ametller, b) en albercoquer.

Motejat de la berera (Venturia pyrina).

TRACTAMENTS ESPECÍFICS.

Si a la darrera campanya hi ha hagut problemes específics de *Monilia*, *Phomopsis* o motejat (*Venturia*) convé canviar un poc l'estratègia reforçant els tractaments i emprant altres matèries actives, com s'indica a continuació.

Matèria activa	Aplicacions recomanades		
	Monilia	Phomopsis	Motejat
Composts de Coure	+	+	+
Sofre + Ciproconazole	+	-	+
Captan	+	-	+
Ciproconazole	+	-	+
Ciprodinil	+	-	+
Ciprodinil + Fludioxinil	+	-	-
Folpet	+	-	+
Iprodiona	+	-	-
Mancozeb	+	-	+
Mancozeb + Metil Tiofanat	+	-	+
Metil Tiofanat	+	-	+
Tebuconazole	+	-	+
Tiram	+	-	+
Maneb	-	-	+
Metiram	+	-	+
Ziram	+	+	+

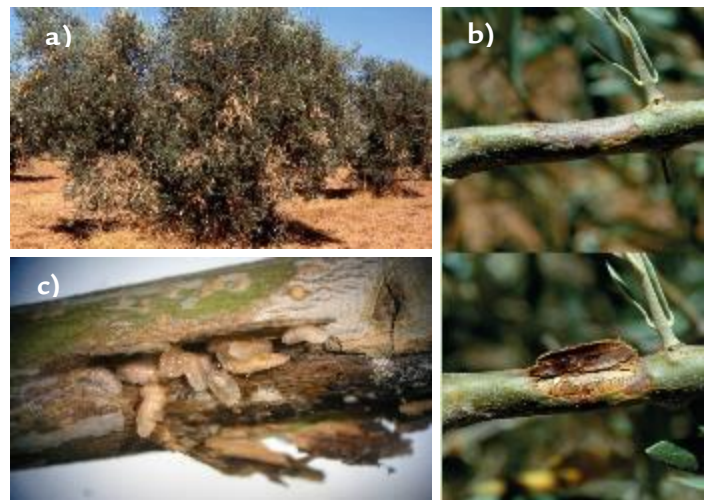
Observacions:

Llegiu atentament les indicacions de l'etiqueta del producte i respecte les seves indicacions sobre els cultius per als quals està autoritzat, els terminis de seguretat, dosis, tractaments per campanya, equips de protecció individual de l'aplicador, etc.

En períodes plujosos continuats només són efectives les substàncies sistèmiques, sempre que no plougui fins a una hora després del tractament. Les de contacte són rentades per pluges de més de 10 mm.

OLIVERA

MOSQUIT DE L'ESCORÇA (*Resseliella oleisuga*).

Mosquit de l'escorça de l'olivera. a) Olivera afectada. b) Detall dels danys a les branques i brots. c) Colònia de larves. (Fotos a) y b): Manuel Rodríguez.

Aquest estiu passat s'han detectat diversos casos de parcel·les afectades per aquest insecte.

Es tracta d'una plaga secundària que no causa danys econòmics d'importància, però que algunes campanyes, com la d'enguany, augmenta les poblacions considerablement i els símptomes són molt cridaners.

La femella fa la posta aprofitant petites ferides (p. ex. causades per la recol·lecció, pel vent, per calabruix, etc.) presents a branques no massa gruixudes. Les larves, es troben baix l'escorça del punt de posta, i són d'un color rosaci-salmó molt característic.

Les larves, al alimentar-se dels teixits dels branquillons, arriben a tallar el flux de saba provocant l'assecament dels brots des del punt de colonització.

CONTROL

No hi ha matèries actives insecticides específiques registrades per a tractar aquesta plaga, però els tractaments habituals contra mosca la (*Bactrocera oleae*) poden ser suficients també contra el mosquit. Com a mesures culturals es recomana evitar les ferides durant la recol·lecció, especialment si es fa amb garrot, i eliminar les branquetes afectades.

MAQUINÀRIA D'APLICACIÓ DE PRODUCTES FITOSANITARIS

PROGRAMA D'INSPECCIÓ D'EQUIPS D'APLICACIÓ DE PRODUCTES FITOSANITARIS (EAPF) A MALLORCA

El programa d'inspecció d'equips d'aplicació de productes fitosanitaris a Mallorca s'ha posat en marxa a principis d'octubre.

Segons la Directiva 2009/128 d'ús sostenible de productes fitosanitaris i el Reial decret 1702/2011 d'inspeccions periòdiques dels equips d'aplicació tots els Equips d'Aplicació de Productes Fitosanitaris (EAPF), excepte motxilles i polvoritzadors d'arrossegament manual de fins a 100 L de capacitat, han de superar la inspecció abans del 26 de novembre de 2016. Tenen prioritat per sotmetre's a la inspecció els agricultors inscrits en: Producció Integrada, ADV, ATRIA, Cooperatives agràries i altres agrupacions d'agricultors. Les màquines noves no han de sotmetre's a la inspecció, fins als cinc anys.

Els titulars dels EAPF hauran de sol·licitar la inspecció d'acord amb el programa d'inspecció, el qual organitza les visites de l'inspector per mesos i municipis.

Programa d'inspeccions d'EAPF	
Mes	Municipis
Octubre 2015	Palma, Marratxí, Calvià, Andratx, Estellencs, Banyalbufar, Puigpunyent, Esporles
Novembre 2015	Llucmajor, Campos, Ses Salines, Santanyí
Desembre 2015	Valldemossa, Deià, Bunyola, Sóller, Fornalutx
Gener 2016	Santa Maria, Santa Eugènia, Consell, Binissalem, Lloseta, Alaró, Mancor
Febrer 2016	Escorca, Pollença, Alcúdia, Campanet, Sa Pobla, Muro, Búger, Santa Margalida
Març 2016	Selva, Inca, Llubí, Sencelles, Costitx
Abril 2016	Algaida, Lloret, Sineu, Maria, Sant Joan, Montuiri, Porreres
Maig 2016	Petra, Vilafranca, Ariany, Felanitx, Sant Llorenç, Manacor
Juny 2016	Son Servera, Artà, Capdepera

DOCUMENTACIÓ NECESSÀRIA PER SOL·LICITAR LA INSPECCIÓ:

- Sol·licitud d'inspecció.
- Fotocòpia del DNI i de les escriptures de la societat, en el seu cas.
- Full del pagament de taxes.

D'altra banda, és requisit fonamental que els equips estiguin **inscrits en el** Registre Oficial de Maquinària Agrícola (**ROMA**), per a la qual cosa, podeu presentar-la documentació d'inscripció en aquest registre en el mateix moment que es sol·licita la inspecció.

DOCUMENTACIÓ D'INSCRIPCIÓ AL ROMA

Sol·licitud d'inscripció.

- Certificat de característiques o declaració de característiques de la màquina (annex IV del Reial Decret 1030/2009).
- Fotocòpia del DNI i de les escriptures de la societat, en el seu cas.
- Full del pagament de taxes.
- Nombre del bastidor de la màquina.*

* Si la màquina no el porta de fàbrica, la Conselleria li assignarà un.

Teniu en compte que la sol·licitud d'inspecció i la inscripció en el ROMA són dos tràmits independents, encara que es puguin dur a terme en el mateix moment, per la qual cosa tant la fotocòpia del DNI (o de les escriptures de la societat) com el full de pagament de taxes s'hauran de presentar per duplicat. Les taxes per a l'any 2015 per a cada tràmit són:

- Sol·licitud d'inspecció sense visita a l'explotació 19,22 €
- Sol·licitud d'inspecció amb visita a l'explotació 46,06€
- Sol·licitud d'inscripció en el ROMA: 26,86€

S'han organitzat reunions merament informatives sobre el programa d'inspeccions d'EAPF i el ROMA, el calendari previst per als pròxims mesos és el següent:

Reunions informatives sobre les INSPECCIONS D'EAPF i el ROMA		
Data i hora	Municipi	Lloc i adreça
22 d'octubre a les 19:00 h.	Sóller	Coop. agríc. Sant Bartomeu Carretera Fornalutx, 8
26 d'octubre a les 19:00 h.	Binissalem	Coop. agríc. Fruits Secs. Carretera Palma-Inca km 23,4
19 de novembre a les 19:00 h.	Santa Maria	Coop. Agroalimentàries. Polígon Son Llaüt, Parc.33, 1er pis

SISTEMA HARMONITZAT DE CLASSIFICACIÓ I ETIQUETATGE DE PRODUCTES FITOSANITARIS

El Reglament (CE) 1272/2008 és la legislació europea de classificació, etiquetatge i envasat dels productes químics i és el resultat d'una harmonització de criteris a nivell mundial i de una nova forma d'expressió de les característiques dels productes (CLP). Els productes mantenen la mateixa composició, propietats, condicions d'ús i eficàcia, però les etiquetes dels productes canvien en:

- Les categories de perill seguiran estant agrupades en 3 blocs: físics, per a la salut i per al medi ambient.
- Les indicacions de perill passen a ser paraules d'avertència. Així hi haurà 2 tipus de substàncies: les perilloses, que s'identifiquen amb la indicació de Perill i que s'associen a les categories més greus, i les menys perilloses, amb la indicació d'Atenció, associades a les categories menys perilloses.
- Els pictogrames canvien de format, se'n suprimeix un i se'n afegeixen 3 de nous.

Les frases R de risc passen a ser indicacions de perill H, agrupades segons els perills físics, perills per a la salut humana i perills per al medi ambient.

Pictogrames antics:

Pictogrames nous:

- Les frases S de seguretat passen a consells de prudència P, que s'agrupen en generals, de prevenció, de resposta, d'emmagatzematge i d'eliminació.

Durant un període de 2 anys (des de l'1 de juny de 2015 fins l'1 de juny de 2017), coexistiran productes etiquetats d'acord amb la normativa anterior, juntament amb productes etiquetats amb el nou reglament.

A partir de l'1 de juny de 2017, només es podran comercialitzar productes etiquetats d'acord amb la nova normativa.

S'adjunta un quadre resum que compara els pictogrames antics amb els nous, i també les frases R i S amb les noves indicacions de perill i consells de prudència.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Direcció General d'Agricultura i Ramaderia

Govern de les Illes Balears

Serveis de Millora Agrària i Pesquera

Palma, octubre 2015

Elements de l'etiqueta NOUS		Elements de l'etiqueta ANTICS		Elements de l'etiqueta NOUS		Elements de l'etiqueta ANTICS	
 H200 H201, H202, H203 H240, H241 H240, H241	Perill	 (R2, R3)	Perill	 H280 H280 H281 H280	Atenció	Sense classificació	
 H204	Atenció	Sense classificació		 H290	Atenció	Sense classificació	
 H220 H222 H224 H225 H228 H228	Atenció / Perill	 (R12) (R12) R12 R11 (R11)	Extremadament inflamable	 H300 H310 H330 H301 H311 H331 H340 H350 H360 H370 H372 H334 H304	Perill	 R28 R27 R26 R25 R24 R23	Tòxic / Molt tòxic
			Fàcilment inflamable		Perill	 R46 R45, R49 R60, R61 R39 R48 R42 R65	Nociu/ Tòxic
 H223 H226	Atenció	Sense símbol (R10)		 H341 H351 H361 H371 H373 H302 H312 H332	Atenció	 R68 R40 R62, R63 R68 R48	Nociu
		R10			Inflamable	Atenció	 R22 R21 R20
 H250 H250 H260 H261 H261 H241 H242 H242 H251 H252 H241 H242 H242	Atenció / Perill	 R17 R17 (R15) (R15) R12 R12 R7 R7	Fàcilment inflamable	 H314 H318 H315 H319 H317 H335 H336 H400 H410 H411	Perill	 R34, R35 R41	Irritant/Corrosiu
			Fàcilment inflamable		Atenció	 R38 R36 R43 R37	Irritant
			Comburent		Atenció	Sense símbol R67	
 H270 H271, H272 H272 H271, H272 H272	Perill/ Atenció	 R8 R8, R9 R8, R9	Comburent				